

4. 14. VII. A X. BOŽÍ PRÍKAZ

Ciel': zamyslieť sa nad zdravým vzťahom k majetku

Božie slovo

„I vzal Pán, Boh, človeka a umiestnil ho v raji Edenu aby ho obrábal a strážil.“ (Gn 2,15)

„Nepokradneš.“ (Ex 20,15; Dt 5,19, Mt 19,18);

„Nebudeš žiadostivo túžiť ... po ničom, čo patrí tvojmu blížnemu!“ (Ex 20,17)

„Nebudeš túžiť po dome svojho blížneho ani po jeho poli, ani po jeho sluhovi, ani po jeho služke, ani po jeho volovi, ani po jeho oslovi, ani po ničom, čo mu patrí!“ (Dt 5,21)

„Ak Pán nestavia dom, márne sa namáhajú tí, čo ho stavajú.“ (Ž 117,1)

„Pánovo požehnanie nosí bohatstvo a nepridáva nijaké trápenie.“ (Prís 10,22).

„(Bože,) vzdial' odo mňa nepravdivosť a lživú reč! Nedávaj mi ani chudobu, ani bohatstvo, udeľ mi vždy iba toľko, koľko potrebujem na živobytie aby som sa nenasýtil (var') a nezaprel ťa a nepovedal: „Kto je Pán?“, alebo neschudobnel (vari), a (tak) nekradol a nepotupil meno svojho Boha.“ (Prís 30,8-9)

„Kde je tvoj poklad, tam bude aj tvoje srdce.“ (Mt 6,21)

„Preto vám hovorím: Nebuďte ustarostení o svoj život, čo budete jesť, ani o svoje telo, čím sa zaodujete. Či život nie je viac ako jedlo a telo viac ako odev? Pozrite sa na nebeské vtáky: nesejú, ani nežnú, ani do stodôl nezhrmažďujú, a váš nebeský Otec ich živí. Nie ste vy oveľa viac ako ony? A kto z vás si môže starosťami pridať čo len lakeť k svojmu životu? A čo sa tak staráte o svoj odev? Pozrite sa na poľné ľalie, ako rastú: nepracujú, nepradú; a hovorím vám, že ani Šalamún v celej svojej sláve nebol oblečený tak ako jediná z nich. Keď teda Boh takto oblieka poľnú bylinu, ktorá dnes je tu a zajtra ju hodia do pece, o čo skôr vás, vy maloverní?! Nebuďte teda ustarostení a nehovorte: „Čo budeme jesť?“ alebo: „Čo budeme piť?“ alebo: „Čo si oblečieme?“! Ved' po tomto všetkom sa zháňajú pohanía. Váš nebeský Otec predsa vie, že toto všetko potrebujete. Hľadajte teda najprv Božie kráľovstvo a jeho spravodlivosť a toto všetko dostanete navyše. Preto nebuďte ustarostení o zajtrajšok; zajtrajší deň sa postará sám o seba.“ (Mt 6,25-34)

„Množstvo veriacich malo jedno srdce a jednu dušu. A nik z nich nehovoril, že niečo z toho, čo mal, je jeho, ale všetko mali spoločné. Apoštoli veľkou silou vydávali svedectvo o zmŕtvychvstaní Pána Ježiša a na všetkých spočívala veľká milosť, ved' medzi nimi nebolo núdzneho, lebo všetci, čo mali polia alebo domy, predávali ich a čo za ne utržili, prinášali a kládli apoštolom k nohám, a rozdeľovalo sa každému podľa toho, kto ako potreboval. Aj Jozef, ktorému apoštoli dali meno Barnabáš, čo v preklade znamená syn Útechy, levíta, rodom Cyperečan, mal roľu, predal ju a peniaze priniesol a položil apoštolom k nohám.“ (Sk 4,32-36)

„Aj istý muž, menom Ananiáš, predal so svojou manželkou Zafirou pozemok a s vedomím manželky si stiahol z utržených peňazí a len istú časť priniesol a položil apoštolom k nohám. Peter povedal: "Ananiáš, prečo ti satan naplnil srdce, aby si luhal Duchu Svätému a stiahol z peňazí za pozemok? Azda nebol tvoj, kým si ho mal? A keď si ho predal, nebolo v tvojej moci, čo si zaň dostal? Prečo si prepožičal svoje srdce na túto vec? Neluhal si ľudom, ale Bohu!" Len čo Ananiáš počul tieto slová, padol a skonol; a všetkých, čo to počuli, zmocnil sa

veľký strach. Tu vstali mladší z nich, zavinuli ho, vyniesli a pochovali. Asi o tri hodiny prišla aj jeho žena, nevediac, čo sa stalo, Peter jej povedal: "Povedz mi, či ste za toľko predali ten pozemok?" Ona povedala: "Áno, za toľko." Peter jej povedal: "Prečo ste sa dohodorili pokúšať Pánovho Ducha? Počuj za dverami kroky tých, čo pochovali tvojho muža; vynesú aj teba." A hneď mu padla k nohám a skonala. Keď mladíci vošli dnu, našli ju mŕtvu; vyniesli ju a pochovali k jej mužovi. A veľký strach sa zmocnil celej cirkvi i všetkých, čo o tom počuli." (Sk 5,1-6)

„Nebudte nikomu nič dlžní, okrem toho, aby ste sa navzájom milovali: veď kto miluje blížneho, vyplní zákon. Lebo: Nescudzoložíš! Nezabiješ! Nepokradneš! Nepožiadáš! a ktorékoľvek iné prikázanie je zahrnuté v tomto slove: Milovať budeš svojho blížneho ako seba samého! Láska nerobí zle blížnemu; teda naplnením zákona je láska.“ (Rim 13,8-10)

„Bratia, nič sme si na svet nepriniesli a nič si ani nemôžeme odnieť. Uspokojíme sa s tým, že máme čo jesť a čo si obliecť. Lebo tí, čo chcú zbohatnúť, upadajú do pokušenia a osídla a do mnohých nezmyselných a škodlivých žiadostí, ktoré ľudí ponárajú do záhuby a zatratenia. Lebo koreňom všetkého zla je láska k peniazom; niektorí po nich pachtili, a tak zablúdili od viery a spôsobili si mnoho bolesti.“ (1Tim 6,7-10).

„Ani zlodeji, ani chamtivci ..., ani lupiči nebudú dedičmi Božieho kráľovstva.“ (1 Kor 6,10)

„Bratia, oznamujeme vás, akú milosť dal Boh macedónskym cirkvám: že v mnohých skúškach súženia z ich veľkej radosti a krajnej chudoby vzišlo bohatstvo ich štedrosti... Kto mal mnoho, nemal prebytok, a kto málo, nemal nedostatok.“ (2Kor 8,1-2.15)

„Veď nič sme si na svet nepriniesli a nič si ani nemôžeme odnieť. Uspokojíme sa s tým, že máme čo jesť a čo si obliecť. Lebo tí, čo chcú zbohatnúť, upadajú do pokušenia a osídla a do mnohých nezmyselných a škodlivých žiadostí, ktoré ľudí ponárajú do záhuby a zatratenia. Lebo koreňom všetkého zla je láska k peniazom; niektorí po nich pachtili, a tak zablúdili od viery a spôsobili si mnoho bolesti.“ (1Tim 6,7-10)

Iné pramene

Siedme prikázanie prikazuje praktizovať spravodlivosť a lásku pri spravovaní pozemských dohier a plodov ľudskej práce (KKC 2451)

Desiate prikázanie zakazuje nezriadenú žiadostivosť pochádzajúcu z nesmiernej túžby po bohatstve a jeho moci. (KKC 2552)

Kto teda vidí Boha, dosiahol všetky dobrá, ktoré si možno predstaviť. (Sv. Gregor Nysenský)

Podnety na prehĺbenie témy

- praktizovanie spravodlivosti a lásky pri spravovaní pozemských dohier a plodov ľudskej práce
- úcta k osobám a k ich majetku
- súkromné vlastníctvo nie je absolútne, ale som ním pozvaný slúžiť druhým
- rešpektovanie cudzieho vlastníctva
- rešpektovanie spoločného dobra, správať sa aj k spoločnému majetku zodpovedne
- rešpektovanie neporušiteľnosti stvorenia
- sociálna náuka Cirkvi
- ekonomická činnosť a sociálna spravodlivosť
- ľudská práca - povinnosť a právo – spolupráca s Bohom Stvoriteľom

- význam práce pre človeka
- vlastnosti práce: vytrvalosť, pravidelnosť, presnosť, dôkladnosť
- spravodlivá mzda, zodpovedné vykonávanie si svojej práce
- hospodárska činnosť a sociálna spravodlivosť
- spravodlivosť a solidarita medzi národmi
- láska k chudobným – angažovanie sa proti materiálnej chudobe, ako aj proti mnohým formám kultúrnej, morálnej a náboženskej chudoby.
- telesné a duchovné skutky milosrdenstva
- almužna
- 7. prikázanie zakazuje krádež, daňové a obchodné podvody a úmyselné poškodzovanie súkromného alebo verejného majetku, úžeru, podplácanie, súkromné zneužívanie spoločného majetku, vedome zle vykonané práce a plytvanie (Kompendium KKC 508)
- 10. prikázanie zakazuje chamtivosť nezriadenú žiadostivosť po cudzom majetku a závisť, spočívajúcu v smútku, ktorý človek pociťuje nad dobrom blížneho, a v nesmiernej túžbe prisvojiť si ho (Kompendium KKC 531)
- Ježiš od svojich učeníkov žiada, aby mu dali prednosť pred všetkým a pred všetkými
- túžba ducha
- chudoba srdca
- konzumizmus, hedonizmus, pôžitkárstvo
- túžba vidieť Boha (Kompendium KKC 533)

Podnety k spoločnému zdieľaniu v skupinke

- si šťastný s tým, čo máš? Čo ti chýba? Po ktorých materiálnych veciach túžiš? Môžu ťa materiálne veci urobiť trvalo šťastným?
- akú úlohu má majetok živote človeka?
- za akých podmienok jestvuje právo na súkromné vlastníctvo? (Kompendium KKC 505)
- aký význam má práca pre človeka?
- povinnosti pracujúcich, povinnosti zamestnávateľov
- čím sa inšpiruje láska k chudobným?
- čo Ježiš žiada chudobou srdca? (Kompendium KKC 532)
- stvorené veci sú natoľko dobré, nakoľko nás privádzajú k Bohu a natoľko zlé, nakoľko nás od Neho odvádzajú. Čo si o tom myslíš?
- čo je najväčšia túžba človeka? (Kompendium KKC 533)
- život nie je čas vlastníť, ale milovať. Čo si o tom myslíš?
- čo znamená, že sme správcami toho, čo Boh stvoril?
- vlastníctvo dobier je príležitosťou tvorivo ich rozmnožovať a veľkodušne ich používať, a takto rásť v láske a v slobode. Čo by si mohol vytvoriť ty?
- plagiátorstvo – duševné vlastníctvo. Začína odpisovaním v škole, nelegálnym sťahovaním obsahov z internetu, rozmnožovaním pirátskych kópií na prenosné médiá ... Uvažuješ nad tým, že to, čo sťahuješ niekto vytvoril a „robotník si zaslúži svoju mzdu“ (Lk 10,7)?
- biblický príbeh o bohatom mladíkovi. Prečítaním si tohto príbehu môžete tento príbeh rozobrať ... Mk 10, 17-22
- život prvej kresťanskej komunity charakterizovalo, že „všetko mali spoločné“. Aj v tvojej rodine máte veci, ktoré sú spoločné. Staráš sa o ne? Prispievaš k tomu?
- ako by si mohol prejaviť núdznemu svoju dobročinnosť? Darovať môžeme peniaze, svoju energiu alebo čas. Čo by si ty mohol darovať?
- si slobodný od svojho vlastníctva? Je niečo, čoho by si sa nedokázal vzdať? Nelipneš príliš na veciach? Nespútava ťa niečo?
- Mt 6,25-34 – na základe tohto úryvku rozjímajte nad Božou starostlivosťou o stvorenia

Modlitba

Dve veci prosím od teba, neodopri mi (ich), pokým nezmriem: Nepravdivosť a lživú reč (ráč) vzdialiť odo mňa! Nedávaj mi ani chudobu, ani bohatstvo, udeľ mi (vždy iba toľko, koľko) potrebujem na živobytie, aby som sa nenasytil (var') a nezaprel ťa a nepovedal: „Kto je Pán?“, alebo neschudobnel (vari), a (tak) nekradol a nepotupil meno svojho Boha. (Prís 30,7-9)

Drahý Pane!

Práve som si znovu prečítal z evanjelia o bohatom mladíkovi a jeho nesprávnej voľbe. Prinútilo ma to premýšľať. Neviem ako veľmi bol bohatý, ale určite nemohol cestovať v aute, zapáliť elektrické svetlo, kúpiť penicilín, používať vodovod, pracovať s počítačom, letieť v lietadle alebo telefonovať...

Ak on bol bohatý, ako veľmi bohatý som ja? (P. Brand, Fearfully and Wonderfully Made)
(Zdroj: www.homily – service.sk)

Aplikácia do života

- pomôžem zorganizovať alebo sa zapojím do zbierky potravín, šatstva, školských potrieb pre pomoc starým ľuďom, viacdenným rodinám, bezdomovcom vo mojej farnosti
- na písomku sa naučím tak, aby som nemusel odpisovať alebo používať ťaháky
- nestiahnem si celý týždeň nelegálny softvér
- veľkodušnosť, prajnosť sú výsady Boha. Pozýva k nim aj sv. Pavol v 2 Kor 8-9. Som ochotný podeliť sa s tým, čo mám? Podelím sa. Darujem to, čo mám rád (v rámci svojich možností). Mame alebo otcovi, bratovi, sestre niečo kúpim alebo pomôžem.
- Skutki telesného milosrdenstva – vyberiem si jedno a pokúsím sa ho naplniť. Ktoré to bude?
 - o Hladných kŕmiť
 - o Smädných napájať
 - o Nahých obliekať
 - o Pocestných prijímať do domu
 - o Väzňov vykupovať
 - o Chorých navštevovať
 - o Mŕtvych pochovávať

Materiály k téme

KKC 2401-2463; <http://www.katechizmus.sk/index.php?action=getk&kid=3203> 2534-2557
<http://www.katechizmus.sk/index.php?action=getk&kid=3359>

Kompendium 503-520; 531-533

Youcat 426-451 7. prikázanie a 465-468 10. prikázanie

Docat

Katechéza Svätého Otca Františka – Skutočne vlastníme to, čo vieme darovať

<https://dku.abuba.sk/node/2172>

Katechéza Svätého Otca Františka – Len Božie milosrdenstvo uzdraví srdce od zlých

túžob <https://dku.abuba.sk/node/2193>

TV LUX – Fundamenty – 7. prikázanie Nepokradneš

<https://www.tvlux.sk/archiv/play/15105>